

VÝBĚR LEGISLATIVNÍCH AKTUALIT

duben - květen 2024

ČESKÁ REPUBLIKA

Zákon č. 107/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony implementuje opatření obsažených v Akčním plánu ke Zprávě o druhém kole národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu a odstranění vybraných nedostatků identifikovaných při aplikaci v praxi. **Mění se rozsah povinných osob, kdy mezi ně nově spadají insolvenční a restrukturalizační správci, odstraňuje se stávající výjimka pro provozovatele určitých druhů internetových hazardních her** a výslovně jsou mezi povinné osoby zahrnuty obchodníci s drahými kameny a drahými kovy. Dále je výslovně stanovena **možnost neprovedení kontroly klienta v případě, kdy by mohlo dojít ke zmaření šetření podezřelého obchodu**. Dochází rovněž ke zvýšení horních hranic některých pokut a k dalším úpravám technického charakteru. | účinnost od 1. května 2024, vybraná ustanovení od 1. ledna 2025

Vyhláška č. 117/2024 Sb., o stanovení elektronické komunikace pro plnění informačních povinností zaměstnavatele při zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí prování ust. § 87 odst. 4 zákona o zaměstnanosti ve znění platném a účinném od 1. července 2024. Toto ustanovení stanovuje, že **informace o nástupu do zaměstnání nebo k výkonu práce na území České republiky u cizince, a rovněž informace o ukončení zaměstnání nebo výkonu práce, je zaměstnavatel povinen doručit Úřadu práce pouze dálkovým přístupem**. Vyhláška obsahuje specifikaci elektronické komunikace mezi Úřadem práce a zaměstnavatelem v této věci. | účinnost od 1. července 2024

Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu nahradí s účinností od 1. ledna 2026 aktuálně platný zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních, jako součást celkové reformy nakládání se zbraněmi v civilní sféře. Zákon upravuje **nakládání se zbraněmi a střelivem, provozování strelnic a výkon státní správy na tomto úseku**. Mezi zásadní změny patří především digitalizace agendy v této oblasti, změny v kategorizaci zbraní a střeliva a stanovení preventivních opatření a postupů v případě pozastavení nebo zániku oprávnění nakládat se zbraní nebo střelivem. Zákonem je rovněž stanovena povinnost podnikatelů v oboru zbraní a střeliva oznámit podezřelé transakce. | účinnost od 1. ledna 2026

Vyhláškou č. 92/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 386/2022 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění vyhlášky č. 188/2023 Sb. jsou provedeny **dílní změny v oblasti požadavků na množitelské porosty a rozmnožovací materiál pro chmel, révu a okrasné druhy**. Změny se týkají především požadavků na rozmnožovací materiál ekologického heterogenního materiálu révy a okrasných druhů. | účinnost od 1. května 2024

Vyhláška č. 93/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů provádí **dílní změny v oblasti požadavků na množitelské porosty a rozmnožovací materiál pro ovocné druhy a rody**. Změny se týkají především požadavků na rozmnožovací materiál ekologického heterogenního materiálu, skupiny

porostů rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů i konkrétních požadavků stanovených v přílohách vyhlášky. | platnost od 1. května 2024

EVROPSKÁ UNIE

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1104 ze dne 17. dubna 2024 o povolení přípravku *Lactiplantibacillus plantarum* DSM 11520 jako doplňkové látky pro koně, psy, kočky a králíky **povoluje přípravek *Lactiplantibacillus plantarum* DSM 11520, náležející do kategorie doplňkových látek „technologické doplňkové látky“ a funkční skupiny „regulátory kyselosti“, jako doplňkové látky ve výživě zvířat.** | platnost od 8. května

Nařízení Komise (EU) 2024/1103 ze dne 18. dubna 2024, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign lokálních topidel a samostatných souvisejících řídicích jednotek, a zrušuje nařízení Komise (EU) 2015/1188 ruší a nahrazuje původní nařízení č. 2015/118. Nařízením se **nově stanovují požadavky na ekodesign pro uvádění na trh a uvádění do provozu lokálních topidel pro domácnost, jejichž jmenovitý tepelný výkon nepřesahuje 50 kW, a lokálních topidel pro komerční použití, u nichž jmenovitý tepelný výkon výrobku nebo jednoho segmentu tmavého trubkového zářiče nepřesahuje 300 kW, a rovněž požadavky na ekodesign pro samostatné související řídicí jednotky.** | platnost od 8. května 2024

Prováděcím nařízením Komise (EU) 2024/1199 ze dne 18. dubna 2024 o povolení manganato-betainového komplexu jako doplňkové látky pro všechny druhy zvířat dochází k **povolení přípravku manganato-betainový komplex, náležející do kategorie doplňkových látek „nutriční doplňkové látky“ a funkční skupiny „sloučeniny stopových prvků“, jako doplňkové látky ve výživě zvířat.** | platnost od 11. května 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1179 ze dne 23. dubna 2024 o obnovení povolení přípravků *Lactiplantibacillus plantarum* DSM 3676, *Lactiplantibacillus plantarum* DSM 3677 a *Lentilactobacillus buchneri* DSM 13573 jako doplňkových látek pro všechny druhy zvířat a o zrušení prováděcího nařízení (EU) č. 1119/2012 **povoluje přípravky *Lactiplantibacillus plantarum* DSM 3676, *Lactiplantibacillus plantarum* DSM 3677 a *Lentilactobacillus buchneri* DSM 13573, náležejících do kategorie doplňkových látek „technologické doplňkové látky“ a funkční skupiny „doplňkové látky k silážování“, jako doplňkové látky ve výživě zvířat.** | platnost od 14. května 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1186 ze dne 24. dubna 2024 o povolení esenciálního oleje ze skořicové kůry a esenciálního oleje ze skořicových listů z *Cinnamomum verum* J. Presl jako doplňkových látek pro některé druhy zvířat **povoluje přípravky esenciálního oleje ze skořicové kůry a esenciálního oleje ze skořicových listů z *Cinnamomum verum* J. Presl, náležejících do kategorie doplňkových látek „senzorické doplňkové látky“ a funkční skupiny „zchutňující látky“, jako doplňkové látky ve výživě zvířat, za podmínek stanovených v nařízení.** Přípravky povolené podle směrnice 70/524/EHS se mají dle nařízení stáhnout z trhu pro jiné druhy a kategorie zvířat než ty, které jsou uvedeny v příloze tohoto nařízení. | platnost od 15. května 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1193 ze dne 24. dubna 2024 o obnovení povolení hydroxidu sodného jako doplňkové látky pro kočky, psy a okrasné ryby a o zrušení prováděcího nařízení (EU) č. 161/2013 **obnovuje povolení přípravku hydroxidu sodného, náležejících do kategorie doplňkových látek „technologické doplňkové látky“ a funkční skupiny „regulátory kyselosti“, jako doplňkové látky ve výživě zvířat pro kočky, psy a okrasné ryby.** | platnost od 15. května 2024

Prováděcím nařízením Komise (EU) 2024/1194 ze dne 24. dubna 2024 o obnovení povolení kyseliny nikotinové a niacinamidu jako doplňkových látek pro všechny druhy zvířat a o zrušení prováděcího nařízení (EU) č. 642/2013 dochází k **obnovení povolení přípravků kyseliny nikotinové a niacinamidu, náležejících do kategorie doplňkových látek „nutriční doplňkové látky“ a funkční skupiny „vitaminy, provitaminy a chemicky přesně definované látky se srovnatelným účinkem“, jako doplňkové látky ve výživě zvířat pro všechny druhy zvířat.** | platnost od 15. května 2024

Dle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/1235 ze dne 12. března 2024, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2022/126, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115, pokud jde o pravidla týkající se poměru pro standard dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) 1 dochází, vzhledem ke strukturálním změnám v zemědělských systémech některých členských států, k **dílčím změnám ve vymezení pravidel poměru pro standard dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) 1, především co se týče podílu trvalých travních porostů.** | platnost od 27. dubna 2024

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1157 ze dne 11. dubna 2024 o přepravě odpadů, o změně nařízení (EU) č. 1257/2013 a (EU) 2020/1056 a o zrušení nařízení (ES) č. 1013/2006 ruší a nahrazuje stávající nařízení č. 1013/2006. Nařízení **upravuje postupy a kontrolní režimy pro přepravu odpadů v závislosti na původu, místě určení a trase přepravy, druhu odpadů a způsobu jejich zpracování v místě určení, a to v závislosti na tom, zda se jedná o přepravu odpadů mezi členskými státy tranzitem nebo bez tranzitu přes třetí země, přepravu odpadů dovezených do Unie ze třetích zemí, přepravu odpadů vyvezených z Unie do třetích zemí nebo o přepravu odpadů tranzitem přes Unii na cestě do třetích zemí nebo ze třetích zemí.** Nařízení se použije od 21. května 2026, s výjimkou vybraných ustanovení s odlišným datem použitelnosti. | platnost od 27. dubna 2024

Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1244 ze dne 24. dubna 2024 o ohlašování environmentálních údajů z průmyslových zařízení, o zřízení portálu průmyslových emisí a o zrušení nařízení (ES) č. 166/2006 dochází v souladu s Osmým akčním programem Evropské unie pro životní prostředí, ke **stanovení pravidel pro sběr a ohlašování údajů o životním prostředí průmyslovými zařízeními a ke zřízení portálu průmyslových emisí na úrovni Unie v podobě online databáze, která veřejnosti poskytuje přístup k těmto údajům.** | platnost od 22. května 2024

Dle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/1141 ze dne 14. prosince 2023, kterým se mění přílohy II a III nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, pokud jde o zvláštní hygienické požadavky na určité maso, produkty rybolovu, mléčné výrobky a vejce dochází k **dílčím úpravám v oblasti zvláštních pravidel pro hygienu potravin živočišného původu, která se vztahují na provozovatele potravinářských podniků.** | platnost od 8. května 2024

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1143 ze dne 11. dubna 2024 o zeměpisných označeních pro víno, lihoviny a zemědělské produkty, jakož i zaručené tradiční speciality, a o nepovinných údajích o jakosti pro zemědělské produkty, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2019/787 a (EU) 2019/1753 a zrušuje nařízení (EU) č. 1151/2012 **nově upravuje práva a povinnosti v oblasti chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení pro víno, chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení pro zemědělské produkty, včetně potravin, zeměpisných označení pro lihoviny, a rovněž v oblasti zaručených tradičních specialit a nepovinných údajů o jakosti.** | platnost od 12. května 2024

VÝBĚR Z PUBLIKOVANÉ JUDIKATURY

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 2392/2023 ze dne 16. dubna 2024 týkající se **povinnosti zaměstnavatelů k poskytování mzdy a náhrady škody**

„I když rozhodnutí o přiznání mimořádné jednorázové odměny a o tom, kterým zaměstnancům bude udělena, závisí jen na úvaze zaměstnavatele, neznamená to, že si zaměstnavatel může při tomto rozhodování počínat zcela libovolně.“

„Jednou z oblastí, v nichž jsou zaměstnavatelé povinni zajišťovat rovné zacházení se všemi zaměstnanci, je – jak vyplývá z ustanovení § 16 odst. 1 zák. práce – odměňování za práci (poskytování mzdy, platu nebo odměny z dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti). Při poskytování těch složek mzdy, které nejsou součástí základní (pevné) sjednané či zaměstnavatelem stanovené nebo určené mzdy (např. základní měsíční, hodinové, úkolové či podílové mzdy) pravidelně vyplácené zaměstnanci za práci, může nerovné zacházení vyplývat i z rozhodnutí zaměstnavatele (příslušného vedoucího zaměstnance) o (ne)přiznání této (do té doby nenárokové) složky mzdy, na kterou zaměstnanci vzniká právo až na základě zvláštního rozhodnutí zaměstnavatele (příslušného vedoucího zaměstnance) o jejím přiznání, které má – jako předpoklad pro přiznání této složky mzdy – v tomto smyslu konstitutivní význam (obdobně srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2006, sp. zn. 21 Cdo 1486/2005, nebo odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2022, sp. zn. 21 Cdo 658/2022).“

„Postup zaměstnavatele vůči zaměstnancům, který je v rozporu se zásadou rovného zacházení, představuje porušení právní povinnosti; zaměstnanec, který byl nerovným zacházením postižen, má právo domáhat se náhrady vzniklé újmy podle ustanovení § 265 odst. 2 zák. práce (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 8. 2015, sp. zn. 21 Cdo 3976/2013, uveřejněný pod č. 35/2016 Sb. rozh. obč., nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2021, sp. zn. 21 Cdo 1486/2020). Pro posouzení, zda zaměstnavatel při odměňování svých zaměstnanců za práci zajistil rovné zacházení se všemi zaměstnanci (zásadu rovného odměňování) ve smyslu § 16 odst. 1 a § 110 zák. práce, je však vždy třeba posuzovat zaměstnance nacházející se ve stejném či srovnatelném postavení (situaci).“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 3147/2023 ze dne 27. března 2024 týkající se **náhrady mzdy a skončení pracovněprávního poměru**

„Zaměstnanec, se kterým zaměstnavatel rozvázal neplatně pracovní poměr výpovědí, okamžitým zrušením nebo zrušením ve zkušební době a kterému nepřiděluje práci, přestože zaměstnanec zaměstnavateli oznámil, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, nepozbývá právo na náhradu mzdy (platu) podle ustanovení § 69 odst. 1 zák. práce jen proto, že pečuje o osobu, která se podle zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, a že z tohoto důvodu požádal úřad práce, aby bylo ukončeno jeho vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání.“

„Z uvedeného vyplývá, že závěr odvolacího soudu, že požádala-li žalobkyně o ukončení vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání u úřadu práce z důvodu péče o svou matku M. Z., která byla podle zákona o sociálních službách považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III, pak „je nepochybné, že nebyla připravena, resp. schopna případnou práci vykonávat“, a že proto náhradu mzdy [správně náhradu

platu – srov. § 109 odst. 3 písm. b) zák. práce] požadovanou za období od 20. 5. 2013 do 30. 6. 2015 nelze žalobkyni přiznat, není správný. Správný proto nemůže být ani jeho rozsudek, který je na tomto závěru založen.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo 240/2023 ze dne 20. března 2024 týkající se **promlčení nároku na náhradu za ztrátu na výdělku**

„Lze uzavřít, že občanskoprávní nárok na peněžitý důchod po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě se promlčuje jako celek. Není-li nárok jako celek promlčen, mohou se však promlčovat nároky na jednotlivá plnění. Závěr odvolacího soudu ohledně této otázky je tedy zcela správný.“

„Při posouzení počátku běhu promlčecí lhůty je třeba odkázat na již ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, který v rozsudku ze dne 28. 5. 2020, sp. zn. 25 Cdo 1510/2019, uveřejněném pod č. 91/2020 Sb. rozh. obč., (na nějž odkazuje i dovolatel) uvedl, že § 619 o. z. upravuje obecně počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty nároků vymahatelných u orgánu veřejné moci. Lhůta počne běžet tehdy, kdy se oprávněná osoba dozvěděla nebo se měla a mohla dozvědět o všech okolnostech relevantních z pohledu promlčení. Běh subjektivní lhůty není proto nezbytně spojen s vědomostí o rozhodných skutečnostech, ale i se stavem, kdy se o nich oprávněný subjekt dozvědět mohl a měl (zaviněná nevědomost), což vyjadřuje zásadu, že práva patří bdělým (vigilantibus iura scripta sunt). Jde o ustanovení obecné, jež se uplatní při výkladu ustanovení, jež upravují počátek běhu promlčecí lhůty ve zvláštních případech, a to jak u nároků podle občanského zákoníku (§ 620 až § 628), tak i u nároků podle zvláštních předpisů. Na § 619 o. z. navazuje i § 620 odst. 1 o. z., který upravuje počátek subjektivní promlčecí lhůty u nároku na náhradu škody nebo újmy, což znamená, že dikce „měl a mohl“ se uplatní i při jeho výkladu.“

„Pro počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty podle § 620 odst. 1 o. z. je rozhodnou okolností vědomost o vzniku škody a o totožnosti odpovědné osoby. Dosavadní judikatura je přiměřeně použitelná k výkladu toho, kdy se poškozený o relevantních skutečnostech skutečně dozvěděl. Proto i podle nyní již ustáleného výkladu § 620 odst. 1 o. z. se poškozený dozví o škodě tehdy, když zjistí skutkové okolnosti, z nichž lze dovodit vznik škody a orientačně (přibližně) i její rozsah (tak, aby bylo možné určit přibližně výši škody v penězích), přičemž není třeba, aby znal rozsah (výši) škody přesně. Znalost poškozeného o osobě škůdce se váže k okamžiku, kdy obdržel informaci, na jejímž základě si může učinit úsudek, která konkrétní osoba je za škodu odpovědná. Vědomost poškozeného o osobě odpovědné za škodu, s níž zákon spojuje počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty, nepředpokládá nezpochybnitelnou jistotu v určení osoby odpovědné za vznik škody. Najisto lze odpovědnost určité osoby postavit až na základě dokazování v soudním řízení, které je teprve uplatněním nároku u soudu zahájeno. Zákon proto vychází z předpokladu, že po osobě, která ví o vzniku škody, lze požadovat, aby nárok u soudu uplatnila, jakmile má k dispozici takové informace o okolnostech vzniku škody, v jejichž světle se její odpovědnost určité konkrétní osoby dostatečně pravděpodobnou.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 26 Cdo 2021/2023 ze dne 10. dubna 2024 týkající se **výpovědi z nájmu nebytových prostor**

„Časově omezené uzavření provozoven podnikatelů poskytujících obchod a služby jako prostředek k zabránění nebo omezení dalšího šíření nemoci COVID-19 nebylo vadou předmětu nájmu a žalovaná proto povinnost zajistit nájemci nerušené užívání věci, upravenou v § 2205 o. z., neporušila; žalobkyni tudíž (jen proto) právo na slevu z nájmu vůbec nevzniklo.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 1062/2023 ze dne 21. března 2024 týkající se **výkladu právních jednání a projevu vůle**

„Úvaha o předpokládaných možných nákladech na zvýšení nebo prohloubení kvalifikace není předem co do druhů v úvahu přicházejících nákladů zákonem nijak omezena (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 7. 2014, sp. zn. 21 Cdo 97/2013). Je-li ovšem právním důvodem vzniku závazku zaměstnance k náhradě

nákladů na zvýšení nebo prohloubení kvalifikace až platně uzavřená kvalifikační dohoda (nikoliv samotné ustanovení § 234 zák. práce), vzniká zaměstnanci povinnost k náhradě jen těch vynaložených nákladů, k jejichž náhradě se v dohodě zavázal, a jen v těch případech, s nimiž dohoda vznik této povinnosti (v souladu s ustanovením § 234 odst. 1 zák. práce) spojuje (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 2. 2021, sp. zn. 21 Cdo 976/2019). Náhrady nákladů, k jejichž náhradě se zaměstnanec v dohodě nezavázal, se zaměstnavatel po zaměstnanci nemůže úspěšně domáhat, i kdyby byly na zvýšení nebo prohloubení jeho kvalifikace vynaloženy. Jednou z obsahových náležitostí dohody uzavřené podle ustanovení § 234 zák. práce proto je vymezení druhů nákladů, které bude zaměstnanec povinen uhradit zaměstnavateli, pokud nesplní svůj závazek setrvat v zaměstnání (srov. § 234 odst. 3 písm. c) zák. práce). Zákon tak klade důraz na to, aby mezi účastníky dohody bylo od počátku postaveno na jisto, jaké náklady bude zaměstnanec povinen (při nesplnění svého závazku setrvat po sjednanou dobu v pracovním poměru) zaměstnavateli hradit; jedná se nepochybně též o výraz základní zásady pracovněprávních vztahů spočívající ve zvláštní zákonné ochraně postavení zaměstnance [srov. § 1a odst. 1 písm. a) zák. práce]. Podstatou tohoto vymezení je provedení kategorizace nákladů na zvýšení nebo prohloubení kvalifikace zaměstnance s ohledem na dílčí účel jejich vynaložení, která zajišťuje jejich nezaměnitelnost.“

„V projednávané věci sporný pojem „režijní náklady“ je obecně (z hlediska ekonomického) chápán jako souhrnné označení pro náklady, které není možné – na rozdíl od přímých nákladů – výlučně přiřadit jedné jedině jednotce předmětu kalkulace (výrobku, službě, zaměstnanci apod.). Uvedený pojem tak není označením druhu nákladů, nýbrž vlastností nákladů spočívající v nemožnosti jejich přiřaditelnosti k předmětu kalkulace, kterým je v případě dohody uzavřené podle § 234 zák. práce zaměstnanec, a z hlediska této vlastnosti představuje společné označení pro více druhů nákladů. Ze samotného použití pojmu „režijní náklady“ k označení druhu nákladů v dohodě o prohloubení kvalifikace ze dne 4. 9. 2015 ještě ale nelze dovozovat neurčitost tohoto ujednání. Vznikly-li pochybnosti o jeho obsahu, je třeba jeho obsah objasnit výkladem podle pravidel obsažených v ustanoveních § 555 a násl. o. z. Výkladu přitom podléhá zásadně každé právní jednání, bez ohledu na to, zda se navenek jeví jako jednoznačné (jasné). Je tomu tak již proto, že sám závěr o jednoznačnosti (jasnosti) určitého právního jednání je výsledkem jeho výkladu (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3424/2019).“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 23 Cdo 2700/2023 ze dne 12. března 2024 týkající se **pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla**

„Gramatický výklad naznačuje, že odpověď na shora uvedenou otázku je negativní. V první řadě totiž platí, že spojka „nebo“ má v případě, kdy jí nepředchází čárka, slabě disjunkční funkci. Z daného pohledu by tak pro naplnění rozsahu § 10 odst. 1 písm. c) ZPOPV stačilo, aby platila alespoň jedna z uvedených alternativ („opuštění místa dopravní nehody bez zřetele hodného důvodu“ nebo „jiné znemožnění zjištění skutečné příčiny vzniku dopravní nehody“); naplnění obou alternativ sice přichází v úvahu, ale není nezbytné.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Cdo 658/2024 ze dne 25. března 2024 týkající se **úpadku společnosti s ručením omezeným a péče řádného hospodáře**

„Nejvyšší soud nemá pochyb o tom, že ustanovení § 62 odst. 1 z. o. k., které člena orgánu obchodní korporace sankcionuje za to, že v rozporu s péčí řádného hospodáře neučinil za účelem odvrácení hrozícího úpadku obchodní korporace vše potřebné a rozumně předpokladatelné, je ustanovením kogentním. Odtud plyne, že povinnost jednatele společnosti s ručením omezeným činit (v rámci povinnosti konat s péčí řádného hospodáře) vše potřebné a rozumně předpokladatelné k odvrácení hrozícího úpadku obchodní korporace, má přednost před obchodními zvyklostmi, jimiž se společnost s ručením omezeným dosud řídila ve vzájemném obchodním styku s jinými podnikateli v odvětví stavebnictví v České republice. Ostatně, pro poměry obchodní korporace, již je společnost s ručením omezeným, posiluje řečené přímo dikce ustanovení § 182 z. o. k., které mimořádnost hrozícího úpadku a nezbytnost konat v takovém případě bezodkladně umocňuje požadavkem, aby jednatel svolal jednání valné hromady společnosti s ručením omezeným bez zbytečného odkladu poté,

co zjistí, že této společnosti hrozí úpadek, a aby navrhl valné hromadě zrušení společnosti nebo přijetí jiného vhodného opatření [odtud plynoucí akcent na včasnost potřebného zásahu nesnižuje okolnost, že v poměrech této věci se uvedené pravidlo neprosazuje proto, že dovolatel je (v rozhodné době byl) též jediným společníkem společnosti s ručením omezeným]. Pro obchodní korporaci „v krizi“ je běh času extrémně důležitý. Bez včasného přístupu orgánů obchodní korporace k řešení úpadku nebo hrozícího úpadku obchodní korporace se výrazně snižuje možnost sanačního řešení krizové situace (reorganizací) a s ubíhajícími dny a týdny nečinnosti též míra možného uspokojení věřitelů obchodní korporace při byť jen „likvidačním“ způsobu řešení úpadku nebo hrozícího úpadku obchodní korporace (konkursem). Obchodní zvyklosti předestřené dovolatelem (jejich použití), jejichž základním rysem jsou déledobá vyjednávání o již splatných pohledávkách i dlužích obchodní korporace, které hrozí úpadek, tedy nelze označit za opatření potřebná a rozumně předpokládatelná k odvrácení hrozby úpadku.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 23 Cdo 342/2023 ze dne 13. března 2024 týkající se **smluvní pokuty a zásady poctivého obchodního styku**

„Nesprávný je závěr odvolacího soudu, že z pouhého upuštění od soudního vymáhání zajišťované povinnosti lze bez dalšího usuzovat na ztrátu všech funkcí sjednané smluvní pokuty. Odvolací soud totiž v první řadě neprovedl řádný výklad ujednání o smluvní pokutě a nezjišťoval, jaké konkrétní funkce měla smluvní pokuta v daném případě plnit. Neposuzoval tedy ani skutečnost, zda smluvní pokuta měla plnit případně i funkci sankční, ani to, zda taková funkce přetrvávala i poté, co žalobkyně přestala soudně vymáhat povinnost zajištěnou smluvní pokutou. Správné přitom nejsou také úvahy odvolacího soudu, podle kterých soudní nevymáhání práva na odstranění vad samo o sobě znamená ztrátu preventivní (nátlakové) funkce smluvní pokuty. Jen to, že věřitel nežádá splnění zajištěné povinnosti v řízení před soudem, totiž bez dalšího neznamena, že je nežádá vůbec. Věřitel přeci může donutit dlužníka splnit zajišťovanou povinnost i bez toho, aby podal žalobu požadující její splnění (či pokračoval v řízení o takové žalobě), a to právě prostřednictvím uplatňování smluvní pokuty (příp. i opakovaně, je-li výše smluvní pokuty odvislá od délky pokračujícího prodlení), která splnění takové povinnosti zajišťuje.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 27 Cdo 1993/2023 ze dne 27. března 2024 týkající se **pravomoci soudů a správy daní a poplatků**

„Ustanovení § 159 odst. 3 o. z. zakládá zvláštní ručitelskou povinnost členů volených orgánů právnické osoby, která vzniká na základě zákonem předvídaných objektivních okolností. Domnívá-li se správce daně (kterým je na základě shora citovaných zákonných ustanovení celní úřad), že dovolatel podle § 159 odst. 3 o. z. ručí za veřejnoprávní dluh společnosti mající povahu daňového nedoplatku, a chce-li z titulu zákonného ručení po něm takový dluh vymoci, musí postupovat podle § 171 daňového řádu a vyzvat jej k úhradě nedoplatku ve stanovené lhůtě. Tato výzva má povahu rozhodnutí, které je podle § 176 odst. 1 písm. b) daňového řádu exekučním titulem.“

Mgr. Jakub Málek – malek@plegal.cz

Ráchel Kouklíková – kouklikova@plegal.cz

ODEBÍREJTE NÁŠ PRAVIDELNÝ MĚSÍČNÍ NEWSLETTER

Navštivte naši stránku www.peytonlegal.cz/clanky a v její spodní části se přihlaste k odběru našeho pravidelného měsíčního newsletteru plného zajímavých článků a právních aktualit.

PEYTON legal NA WEBU A SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Navštivte naše webové stránky na www.peytonlegal.cz, na kterých naleznete novinky z naší kanceláře, publikované články a dozvíte se podrobné informace o celém týmu, poskytovaných službách a další zajímavosti o činnosti kanceláře. Jsme i na [LinkedIn](#) a [Facebook](#).